

2019–2022

RIKSANTIKVARENS STRATEGI FOR ARBEID MED KULTURARV I KOMMUNENE

Riksantikvaren er direktorat for kulturminneforvaltning og er faglig rådgiver for Klima- og miljødepartementet i utviklingen av den statlige kulturminnepolitikken. Riksantikvaren har ansvar for at den statlige kulturminnepolitikken blir gjennomført. Riksantikvaren har et overordnet faglig ansvar for kommunenes, fylkeskommunenes og Sametingets arbeid med kulturminner, kulturmiljøer og landskap.

Tittel:
**Riksantikvarens strategi for arbeid
med kulturarv i kommunene
2019–2022**

Riksantikvaren 2019
www.ra.no

ISBN: 978-82-75-74126-3 (trykt)
ISBN: 987-82-75-74127-9 (PDF)

Foto forsiden:
Leidulf Mydland, Riksantikvaren
Line Bårdseng, Riksantikvaren
Riksantikvaren

Forord

Riksantikvaren ønsker at kulturminner og kulturmiljø settes på den lokalpolitiske dagsordenen i kommunene, og at kommunene får tilstrekkelig kunnskap og virkemidler til å ta ansvar på feltet. Anbefalingene vi gir i strategien bygger på resultater fra kommunenes arbeid med kulturminneplaner gjennom Riksantikvarens KIK-satsing (kulturminner i kommunene). Denne satsingen har involvert alle fylkeskommunene, en rekke museer, hundrevis av frivillige og ikke minst politikere og ansatte i over 350 kommuner.

Kulturminner er viktige fellesgoder og synlige minner etter levd liv. De er vitnesbyrd som kan hjelpe oss til å forstå hvordan tidligere generasjoner levde. Økt kunnskap om og interesse for lokalhistoriske forhold bidrar både til å ta vare på og bruke kulturminner. Kulturarv og lokale historier har stor samfunnsnytte når de brukes i lokal-samfunn og som grunnlag for økonomisk, sosial, kulturell og miljømessig utvikling.

Klimaendringene er vår tids største utfordring. Det er betydelige klimagevinster i gjenbruk av eksisterende bygninger og anlegg. Et hus som er bygget har allerede tatt klimabelastningen, og ny bruk av gamle bygninger bidrar til å redusere klimagassutslippene og gir mindre avfall. Bevisstgjøring av eiere og forvaltning når det gjelder bruk, gjenbruk og transformasjon av verneverdige bygninger i et klimaperspektiv, er stikkord i det grønne skiftet. Samtidig vil klimaendringene gjøre det mer utfordrende å ta vare på kulturminner.

Riksantikvarens kommunestrategi skal bidra til å styrke kommunene i deres arbeid med å ivareta kulturminner som ressurs for kunnskap, opplevelse, bruk og gjenbruk. Strategien tydeliggjør forventninger og anbefalinger til hvordan fylkeskommuner og kommuner kan arbeide med kulturminnefeltet i kommunene.

Hanna Geiran
riksantikvar

Innledning

Strategien er et oppdrag i Klima- og miljødepartementets tildelingsbrev til Riksantikvaren for 2018. Den redegjør for hvordan direktoratet i sitt arbeid fremover vil styrke kommunenes rolle som forvalter av kulturarv. Riksantikvaren gir videre anbefalinger til kommunene om hvordan de kan ta i bruk de mulighetene ansvaret og rollen som kulturminneforvalter gir. Strategien inneholder også forventninger til hvordan fylkeskommunene kan bistå og samarbeide med kommunene. Sametinget har i dag tilsvarende rolle og myndighet etter kulturminneloven som fylkeskommunene når det gjelder forvaltning av samiske kulturminner, og gir råd og veiledning til kommuner i spørsmål som berører samisk kulturarv i hele landet.

Kulturminner, kulturmiljøer og landskap er viktige ressurser. De kan være fellesgoder i lokalsamfunnet og gir steder særpreg og egenart. De kan vekke nysgjerrighet og undring

hos innbyggere og besøkende, gi gode opplevelser av identitet og tilhørighet og kunnskap om historien. Slik bidrar de også til lokal utvikling og næring.

Forskning har vist at kulturminner lønner seg. Folk er villige til å betale mer for å bo i verneverdige bygg eller i nærheten av kulturminner. Som turister oppsøker vi attraksjoner som f.eks. Røros der om lag 40 % av verdiskapingen i reiselivet skyldes kulturmiljøet. Og når 80 % av landets befolkning sier i en spørreundersøkelse at kulturminner er viktige eller meget viktige for dem, bør kommunene ta ansvar og bruke sin myndighet til å ta vare på det som er verdt å bevare. Hva dette er, bestemmes i gode, lokaldemokratiske prosesser der innbyggerne gjerne kan tas med på råd.

Norge har sluttet seg til flere internasjonale konvensjoner eksempelvis Landskapskonvensjonen (2004) og Faro-konvensjonen (2008),

Foto: Marit Bendz, Riksantikvaren

« Forskning har vist at kulturminner lønner seg. Folk er villige til å betale mer for å bo i verneverdige bygg eller i nærheten av kulturminner.

som peker på betydningen av at innbyggerne involveres i beslutningsprosesser. Kulturminnearbeid er et område som egner seg godt for medvirkning der man i felleskap finner fram til stedsers særpreg og lokale historier. Det handler om å løfte fram de lokale verdiene, både materielle og immaterielle, det handler om meninger om stygt og pent og om omgivelsenes betydning for folk flest. Strategien heter derfor Riksantikvarens arbeid med kulturarv i kommunene, for å speile kommunenes vurderinger og arbeidsmåter.

Riksantikvaren har gjennom flere år arbeidet for å styrke kommunenes arbeid og engasjement på kulturminnefeltet. KIK-satsingen som er en del av Riksantikvarens arbeid med Kunnskapsløftet for kulturminneforvaltningen, har vært det viktigste tiltaket de siste årene. I KIK-satsingen utarbeider kommunene kulturminneplaner og deltar i ulike kompetansebyggende tiltak, som for eksempel nettverk i regi av fylkeskommunene og/eller museer. Kommunene har opparbeidet mye kompetanse gjennom dette arbeidet. Det har også bidratt til lokalt engasjement og politisk interesse for kulturminnefeltet. Også

for Riksantikvaren og fylkeskommunene har dette arbeidet gitt et kompetanseløft og bidratt til å utvikle nye måter å samarbeide på mellom stat, regionalt nivå og kommunene.

En målsetting i KIK-satsingen er at alle kommuner skal ha oversikt over sine verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og landskap, og prioritere et utvalg av kulturminner som skal tas vare på, og innen 2020 skal 90 prosent av alle kommuner ha politisk vedtatte kulturminneplaner. Riksantikvaren har gitt tilskudd på 100 000 kroner til kommuner som ønsker å lage kulturminneplan. For å komme i mål med arbeidet har mange kommuner etablert fast samarbeid med museer, nabokommuner og frivillige.

Riksantikvaren ga som del av KIK-satsingen i perioden 2014–2016 tilskudd til opprettelse av nye byantikvarstillinger i 11 kommuner. Stillingene ble opprettet gjennom politiske vedtak og førte til økt oppmerksomhet om kommunenes ansvar og muligheter på kulturminneområdet. Etter at prosjektperioden var over var det mange kommuner som valgte å videreføre ordningen med egen kommune-/byantikvar.

Foto: Marit Bendz, Riksantikvaren

Kommunenes rolle og ansvar

Kommunene har et stort lokalt handlingsrom innen samfunnsutvikling og arealforvaltning. Det er derfor svært viktig at kommunene har et bevisst forhold til forvaltning og bruk av kulturminneressursene i kommunen. Som politikkområde gir kulturminnefeltet gode muligheter for bedre bruk av plan- og bygningsloven og samordning med andre sektorinteresser. Dette gir også større bevissthet om kulturminneverdier i møte med utbyggere, bedre samarbeid med befolkningen og økt tilgang på økonomiske virkemidler for eiere og forvaltning.

Plan- og bygningsloven er kommunenes hovedverktøy for å ivareta kulturminnene. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser (pbl. § 1-1). Loven konkretiserer oppgavene som følger av dette, herunder ansvaret for vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer (pbl. § 3-1, b).

Plan- og bygningsloven med forskrifter: byggesaksforskriften – SAK10 og byggt teknisk forskrift – TEK17, gir også regler for behandling av byggesaker. Kravene skal fremme bærekraftig utvikling og sikre blant annet gode visuelle kvaliteter og god teknisk utførelse som ivaretar hensyn til helse, miljø, sikkerhet, energi og universell utforming. På eksisterende byggverk er tiltak som vesentlig endring, reparasjon og bruksendring særlig aktuelt når det gjelder kulturminner.

Også regjeringens Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015), setter kulturminner og kulturmiljøer på dagsorden i kommunene. Det forventes der at kommunene identifiserer viktige kulturminner og kulturmiljøer og ivaretar disse i kommunale planer, og videre at kulturminner tas aktivt i

Definisjoner

Kulturminner og kulturmiljøer (Kulturminneloven § 2)

Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

Reglene om kulturminner og kulturmiljøer gjelder så langt de passer også for botaniske, zoologiske eller geologiske forekomster som det knytter seg kulturhistoriske verdier til. Etter denne lov er det kulturhistorisk eller arkitektonisk verdifulle kulturminner og kulturmiljøer som kan vernes. Ved vurdering av verneverdier kan det i tillegg legges vekt på viktige naturverdier knyttet til kulturminnene.

bruk som ressurser. Plan- og bygningsloven er en viktig felles arena for å møte utfordringer og sikre gode og langsiktige løsninger også på kulturminneområdet.

I tillegg fastsetter kulturminneloven, sammen

med andre særlover og forskrifter, kommunens handlingsrom, oppgaver og ansvar når det gjelder kulturminner og kulturmiljøer, for eksempel plikter kommunen å melde fra om tiltak som omfattes av kulturminneloven (kml. § 25).

Formidling og bruk av historien er med på å øke attraktiviteten til kommunen. Når lokalhistorien er kjent, formidlet og brukt, skapes det merverdi. Gjennom reiseliv og andre næringer kan kulturarv tas aktivt i bruk som fellesgode i utviklingen av virksomheter og lokalsamfunn. Dette bidrar til merkevarerbygging, verdiskaping og styrking av lokalt særpreg som ramme rundt ulike aktiviteter, som fritids- og kulturarrangementer og reiselivsattraksjoner.

Kommunen har en viktig rolle som pådriver og tilrettelegger for frivillig arbeid og medvirkning. Kulturminneopplevelser og frivillig innsats, ofte i skjæringspunktet mellom historieformidling og friluftsliv, er dessuten god basis for bedret folkehelse.

Det er viktig at offentlig forvaltning, her-

under kommunene, er tidlige og tydelige i kommunikasjonen om hva som er viktige kulturminner i kommunene. En politisk vedtatt kulturminneplan vil gi forutsigbarhet for eiere og andre aktører. Slike planer gir også grunnlag for en aktiv tilskudds- og økonomiforvaltning, og eiere får bedre mulighet for hjelp og støtte til bruk og vedlikehold av kulturminnene. Norsk kulturminnefond legger vekt på om kulturminnet er prioritert i en kommunal kulturminneplan ved behandling av søknader. Kommunen kan vedta at kulturminner som er valgt ut, kan gi grunnlag for fritak for eiendomsskatt. Planen kan videre brukes aktivt ved tildeling av landbruksmidler, som kommunenes Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL-midler) og Regionale miljøtilskudd (bestemmes av Fylkesmannen).

Endrede klimaforhold gir kommunene større utfordringer framover også når det gjelder å ta vare på kulturminner. Både endringene i seg selv, men også klimatiltakene vil påvirke kulturminner på ulike måter. Det er vedtatt (i 2018) statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal ivaretas gjennom kommunenes arbeid.

Riksantikvarens arbeid rettet mot kommunene

Strategien bygger på målsettingene for kulturminnepolitikken i St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner og Meld. St. 35 (2012–2013) Framtid med fotfeste. I følge disse skal mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer forvaltes og tas vare på som bruksressurser og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping. Riksantikvaren har ansvar for at den statlige kulturminnepolitikken blir gjennomført.

Strategien er også forankret i Riksantikvarens strategi 2017–2021. I tillegg er Riksantikvarens bystrategi 2017–2020 nylig vedtatt. Denne retter seg i stor grad mot kommunene og kommunal planlegging og byggesaksbehandling.

Som en følge av regionreformen vil Riksantikvaren videreutvikle funksjonen som rådgivende og utøvende instans med ansvar for overordnede faglige prioriteringer og satsingsområder. For å ivareta denne funksjonen er det nødvendig at Riksantikvaren har kompetanse og ressurser til å bistå kommunal og regional forvaltning, og i tillegg har virkemidler for å iverksette og utvikle tiltak.

Både mengden og mangfoldet av kulturminner som håndteres av kommunene er betydelig. Tilgang til kompetanse, råd og veiledning er derfor viktig. Dette dreier seg både om politisk kompetanse, fagkompetanse i forvaltningen og prosesskompetanse. Riksantikvaren skal tilrettelegge både for styrket kompetanse i kommunene og utvikle egen kompetanse på de nødvendige områder.

Ordforklaringer

Kulturarv: Samlebetegnelse for materiell og immateriell kultur. Betegnelsen kulturarv blir særlig brukt i samarbeidet mellom kulturminneforvaltningen, arkivverket og museumssektoren, sammen med kommunene og lokale lag og foreninger.

Verneverdig / bevaringsverdig kulturminne: Et verneverdig eller bevaringsverdig kulturminne er et kulturminne som har gjennomgått en kulturhistorisk vurdering og er identifisert som verneverdig. Betegnelsene verneverdig og bevaringsverdig betyr det samme og brukes om hverandre.

Kommunalt verneverdige og kommunalt listeførte kulturminner
Kommunalt verneverdige og kommunalt listeførte kulturminner er kulturminner som kommunen har identifisert som verneverdige, og som gjennom politisk vedtak er bestemt skal søkes ivarettatt.

Strategiske satsinger

1 Riksantikvaren skal legge til rette for å styrke kompetansen i kommunene og at kommunene har tilgang til egen kulturminnekompetanse ved å:

- samarbeide med relevante utdanningsinstitusjoner og interesseorganisasjoner
- styrke kommunenes kompetanse om byggesaksbehandling når det gjelder kulturhistoriske bygninger og anlegg
- utarbeide byggesaksveileder
- arrangere Utviklingsnett, konferanser, nettverk og liknende; egne og i samarbeid med andre
- bidra til og støtte samarbeidsmodeller mellom museer, andre sektorer og ulike kompetansemiljøer

2 Riksantikvaren skal legge til rette for at kommunene har informasjon og gode oversikter over prioriterte kulturminner, kulturmiljøer og landskap som finnes i kommunen ved å:

- utvikle oppdaterte og etterrettelige oversikter og databaser som Askeladden og Kulturminnesøk til brukervennlige og gode verktøy for kommunal forvaltning
- identifisere bymiljøer, kulturmiljøer og landskap av nasjonal interesse i samarbeid med kommunene og regional forvaltning
- arrangere kurs og gi veiledning i kartlegging av kulturminner, kulturmiljøer og landskap, og i bruken av Askeladden

Askeladden er den nasjonale databasen med oversikt over kulturminner og kulturmiljøer som er fredet etter kulturminneloven, vernet etter plan- og bygningsloven eller vurdert som verneverdige i en kommunal kulturminneplan. Askeladden inneholder også

informasjon om kulturmiljøer og landskap av nasjonal interesse. Dette er NB!-registeret som viser kulturmiljøer i byer og tettsteder og KULA-registeret med kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Et register over kulturmiljøer av nasjonal interesse er under planlegging. Kulturminnesøk viser både kulturminner registrert i Askeladden og kulturminner lagt inn av publikum.

3 Riksantikvaren skal legge til rette for at kommunene har oppdaterte arealplaner av god kvalitet gjennom å:

- utvikle veiledere og holde kurs i hvordan plan- og bygningsloven kan brukes for å ta vare på kulturminner, kulturmiljøer og landskap
- lage eksempelsamling med bestemmelser og retningslinjer knyttet til hensynssoner og andre muligheter for å ivareta kulturminner i kommunens planverk
- gi retningslinjer for forvaltning av NB!-områder i tråd med Riksantikvarens bystrategi
- gi råd om sårbarhet og retningslinjer for forvaltning av landskap som velges ut til KULA-registeret

Kommunene har en sentral rolle i å sikre en god forvaltning av kulturarven. Viktigste redskap i den sammenheng er plan- og bygningsloven. En god kulturminneplan, som er forankret i plan- og bygningsloven, kan styrke kommunens politiske, strategiske og operative rolle på kulturminnefeltet. Kulturminneplanen må ses i sammenheng med kommunens øvrige planarbeid.

4 Riksantikvaren skal arbeide for at kommunene har tilstrekkelig virkemidler og økonomiske rammebetingelser for sitt arbeid med å synliggjøre, formidle og tilrettelegge kulturminner, kulturmiljøer og landskap for allmennheten ved å:

- bruke nasjonale midler fra f.eks. Riksantikvarens verdiskapingsarbeid, verdensarv og bevaringsprogrammer i oppfølgingen av kommunalt prioriterte tiltak
- utvikle samarbeidet med Kulturminnefondet om strategiske satsinger for å nå kommunenes mål på kulturminneområdet
- utvikle verktøy for brannsikring og for å møte miljø-, klima- og energiutfordringer

Det er viktig at kommunene har virkemidler og økonomi til å gjennomføre tiltakene i handlingsdelen i kulturminneplanen sin. Dette vil legge til rette både for vern og bruk av kulturarv og for allmennhetens tilgang til fellesgoder, som mange av kulturminnene er. Kommunene er ofte selv eiere av freda og verneverdige kulturminner. Har kommunen egne virkemidler, øker handlingsrommet for verdiskaping i samarbeid med ulike aktører.

5 Riksantikvaren skal være en pådriver og samarbeidspartner i statlig sektors arbeid mot kommunene gjennom å:

- bidra til økt samordning slik at andre sektors virkemidler ses i sammenheng med kulturminnefeltet og følge opp konkrete samarbeidsnettverk
- følge opp samarbeid om by- og stedsutvikling
- følge opp og utvikle samarbeidet med

sektorer som utdanning, kultur, reiseliv, beredskap, landbruk, naturforvaltning, folkehelse og friluftsliv

I kommunene er kulturminnefeltet sektorovergripende og ansvar og oppgaver er plassert flere steder. Virkemidler og satsinger på kulturminnefeltet krever derfor ofte samordning med kommunens øvrige virksomhet.

6 Riksantikvaren skal ha kunnskap om kommunenes arbeid på kulturminneområdet, utvikle egen kompetanse og synliggjøre mulighetene gjennom å:

- identifisere og bidra til å finne løsninger slik at kommunen kan gjennomføre gode kulturminnetiltak
- utvikle gode eksempler innenfor by- og tettstedsutvikling, klima- og energitilpassing, samfunnsnytte og verdiskaping mm.
- synliggjøre hvor viktig den frivillige innsatsen er for at kulturminner skal bli tatt vare på, oppleves og brukes
- formidle kunnskap om gode samarbeidsmodeller mellom frivillig sektor og kommunene
- ha oversikt over status, utvikling og utfordringer i kommunene gjennom arbeidet med dokumentasjon og synliggjøring av samfunnsnytte, utvikling av statistikk og oppfølging av nasjonale mål på kulturminneområdet
- utvikle og formidle kunnskap om samfunnsnyttene ved å bruke kulturminnene
- samarbeide med og støtte internasjonalt arbeid som involverer kommunene på kulturminnefeltet

« Om me ikkje sjølve tek vare på den lokale historia, vil ingen andre gjere det.

Riksantikvarens anbefalinger til kommunene

Riksantikvaren anbefaler at kommunene:

- gjør arbeidet med kulturminner, kulturmiljøer og landskap til et viktig politisk felt i kommunen blant annet gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
- tydelig plasserer ansvaret for kulturminneforvaltningen i organisasjonen
- sikrer tilstrekkelig ressurser, kompetanse og kapasitet. Det kan være ved egne stillinger og/eller avtaler om samarbeid i regionen med museer, bygningsvernssentre, nabokommuner og frivillige
- ivaretar kulturminneverdier gjennom gode samarbeidsarenaer og prosesser for medvirkning og involverer eiere, frivillige, næringsliv og andre aktører i arbeidet
- ser kulturminnetiltak i sammenheng med andre viktige samfunnsområder, blant annet brannsikring, folkehelse, friluftsliv, skole, reiseliv, landbruk og natur- og klimatiltak
- aktivt bruker ulike kanaler til å informere om og aktualisere kulturarv som fellesgode
- bruker økonomiske tilskudd og andre insentiver målretta, og prioriterer tiltak som bidrar til aktivitet og engasjement
- bruker egne økonomiske midler for å formidle og sikre kulturarv. Det kan for eksempel være egen tilskuddspost til eiere, tilskudd til frivillige, fritak for eiendoms-skatt, bruk av landbrukets SMIL-midler, friluftsliv- og folkehelsemidler og lokale prosjekter i Den kulturelle skolesekken
- som eier av kulturminner går foran med gode eksempler på bærekraftig forvaltning blant annet gjenbruk, transformasjon og energieffektivisering
- skaffer seg gode oversikter over verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og landskap
- har oppdaterte planer inkl. tiltaksplan for kulturminneområdet som ses i sammenheng med øvrig virksomhet i kommunen
- kartfester de prioriterte kulturminnene og kulturmiljøene i kommuneplanens arealdel og forankrer kulturminnearbeidet i samfunnsdelen
- oppdaterer arealplaner og bruker hensynssoner og andre virkemidler i plan- og bygningsloven
- tilrettelegger for bruk, gjenbruk, transformasjon og energieffektivisering av verneverdige bygninger og anlegg
- bruker byggesaksreglene aktivt for å ivareta kulturminneverdiene
- legger Riksantikvarens bystrategi til grunn for behandling av plan- og byggesaker
- gjennomfører risikovurderinger for prioriterte kulturminner og tiltak som reduserer fare for skader

« Alle kommuner skal ha oversikt over sine verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og landskap, og prioritere et utvalg av kulturminner som skal tas vare på.

Sametinget

Sametinget gir råd og veiledning til kommuner i hele landet i spørsmål som berører samisk kulturarv.

Riksantikvaren ber om at Sametinget:

- bruker egne virkemidler i samspill med kommunenes prioriteringer
- involverer kommuner og lokalsamfunn for å formidle og bruke samisk kulturarv i samfunnsutvikling
- prioriterer arbeidet med rådgivning, veiledning og oppfølging av kommunene

Riksantikvarens forventninger til fylkeskommunene

Mange av de nasjonale forventningene gjelder både kommuner og fylkeskommuner, men på kulturminneområdet er rollene ulike. Regionreformen vil medvirke til å forsterke regionalt folkevalgt nivå som aktør for regional samfunnsutvikling. Dette vil òg gjelde i spørsmål om vern og bruk av kulturarv. Regionreformen vil gi regionene flere oppgaver og regional utvikling skal styrkes. Den regionale samfunnsutviklerrollen innebærer at regionene skal velge strategisk retning for utvikling og samordne offentlig innsats og virkemiddelbruk. Flere av oppgavene Riksantikvaren har i dag vil bli overført til regionene.

Det er viktig at fylkeskommunene setter av nok ressurser til å veilede kommunene i deres arbeid. Dette er avgjørende for å nå de nasjonale målene på kulturminnefeltet. Det er særlig viktig for kommuner med begrenset kulturminnekompetanse.

Riksantikvaren forventer at fylkeskommunene:

- følger opp statlig politikk på kulturminneområdet i dialog med Riksantikvaren
- skiller tydelig på myndighets- og rådgiverrollen for fredete vs. verneverdige kulturminner
- prioriterer arbeidet med rådgivning, vegledning og planfaglig oppfølging av kommunene
- håndterer kulturminneinteresser i plan- og byggesaker i dialog med kommunene, og sikrer samordning med de øvrige oppgavene fylkeskommunen har
- legger Riksantikvarens bystrategi til grunn for behandling av saker fra kommunene
- viderefører Riksantikvarens KIK-satsing på økt kompetanse i kommunene
- bruker egnede samarbeidsarenaer regionalt for å bygge nettverk og styrke kulturminnekompetansen lokalt
- er tidlig ute og tydelige når det gjelder saker med kulturminneinteresser ut over lokal verdi
- bruker egne virkemidler som regionale planer og strategier i samspill med kommunenes prioriteringer
- involverer kommuner og lokalsamfunn i regionalt utviklingsarbeid
- følger opp arbeidet med klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene

Foto: Mart Bendz, Riksantikvaren

RIKSANTIKVAREN